

Exempel på nuvarande kunskap om Högfjärden

Högfjärden juni 2023. Foto: Jan Åberg

Högfjärdens ålder

Byt kartvisare

Välj område för pdf

Om kartvisaren

Visa position

Sök ort

☒ Topografi (Lantmäteriet)☐ 100 - 900 cal. BP (år före 1950)☒ 1000 - 1900 cal. BP (år före 1950)☐ 1000 cal. BP☐ 1200 cal. BP☒ 1300 cal. BP☐ 1400 cal. BP☐ 1500 cal. BP☐ 1600 cal. BP☐ 1700 cal. BP☐ 1800 cal. BP☐ 1900 cal. BP☐ 2000 - 2900 cal. BP (år före 1950)☐ 3000 - 3900 cal. BP (år före 1950)☐ 4000 - 4900 cal. BP (år före 1950)☐ 5000 - 5900 cal. BP (år före 1950)☐ 6000 - 6900 cal. BP (år före 1950)☐ 7000 - 7900 cal. BP (år före 1950)☐ 8000 - 8900 cal. BP (år före 1950)☐ 9000 - 9900 cal. BP (år före 1950)☐ 10000 - 10900 cal. BP (år före 1950)☐ 11000 - 11900 cal. BP (år före 1950)

Byt kartvisare

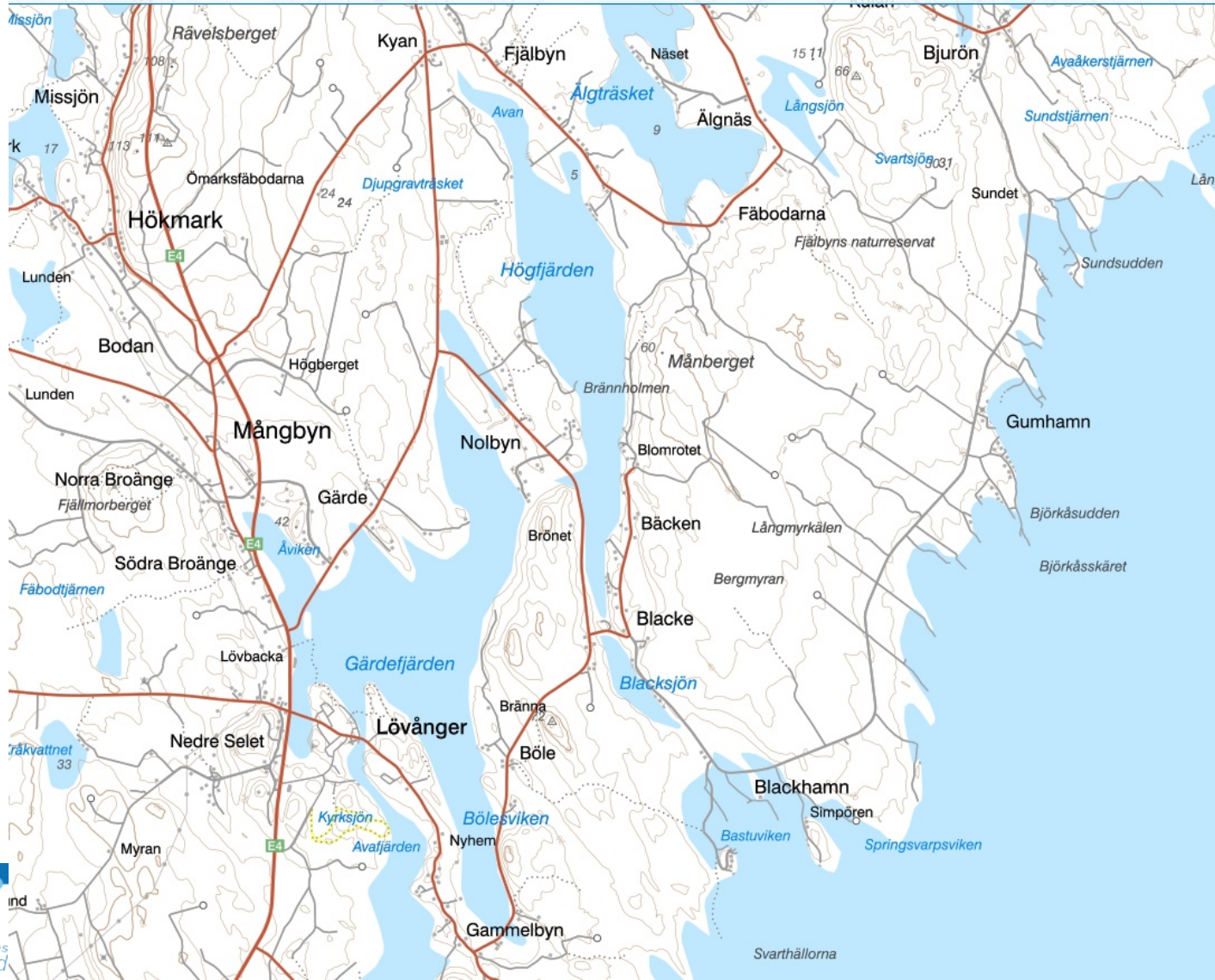
Välj område för pdf

Om kartvisaren

Visa position

Sök ort

☒ Topografi (Lantmäteriet)☒ 100 - 900 cal. BP (år före 1950)☐ 100 cal. BP☐ 200 cal. BP☐ 300 cal. BP☐ 400 cal. BP☐ 500 cal. BP☐ 600 cal. BP☐ 700 cal. BP☐ 800 cal. BP☒ 900 cal. BP☐ 1000 - 1900 cal. BP (år före 1950)☐ 2000 - 2900 cal. BP (år före 1950)☐ 3000 - 3900 cal. BP (år före 1950)☐ 4000 - 4900 cal. BP (år före 1950)☐ 5000 - 5900 cal. BP (år före 1950)☐ 6000 - 6900 cal. BP (år före 1950)☐ 7000 - 7900 cal. BP (år före 1950)☐ 8000 - 8900 cal. BP (år före 1950)☐ 9000 - 9900 cal. BP (år före 1950)☐ 10000 - 10900 cal. BP (år före 1950)☐ 11000 - 11900 cal. BP (år före 1950)

Byt kartvisare

Välj område för pdf

Om kartvisaren

Visa position

Sök ort

☒ Topografi (Lantmäteriet)☒ 100 - 900 cal. BP (år före 1950)☐ 100 cal. BP☐ 200 cal. BP☐ 300 cal. BP☐ 400 cal. BP☐ 500 cal. BP☒ 600 cal. BP☐ 700 cal. BP☐ 800 cal. BP☐ 900 cal. BP☐ 1000 - 1900 cal. BP (år före 1950)☐ 2000 - 2900 cal. BP (år före 1950)☐ 3000 - 3900 cal. BP (år före 1950)☐ 4000 - 4900 cal. BP (år före 1950)☐ 5000 - 5900 cal. BP (år före 1950)☐ 6000 - 6900 cal. BP (år före 1950)☐ 7000 - 7900 cal. BP (år före 1950)☐ 8000 - 8900 cal. BP (år före 1950)☐ 9000 - 9900 cal. BP (år före 1950)☐ 10000 - 10900 cal. BP (år före 1950)☐ 11000 - 11900 cal. BP (år före 1950)

Naturgeografiska spår av tidigare nivåer

Flintagården

Viken
5

Kyrklandet

Kyrklandsudden

Granholmen

10

5

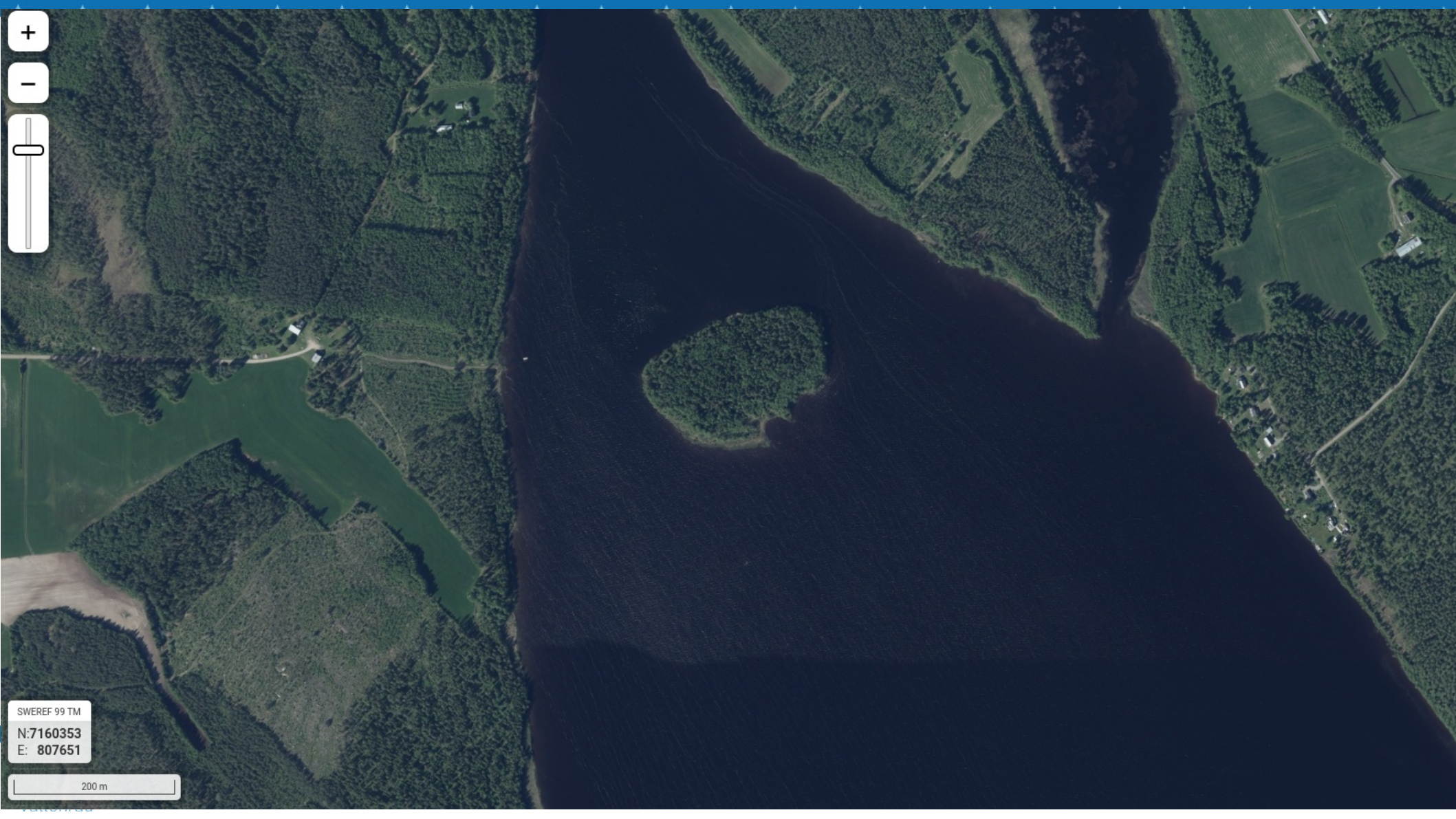
5

SWEREF 99 TM

N:7160411

E: 807385

200 m

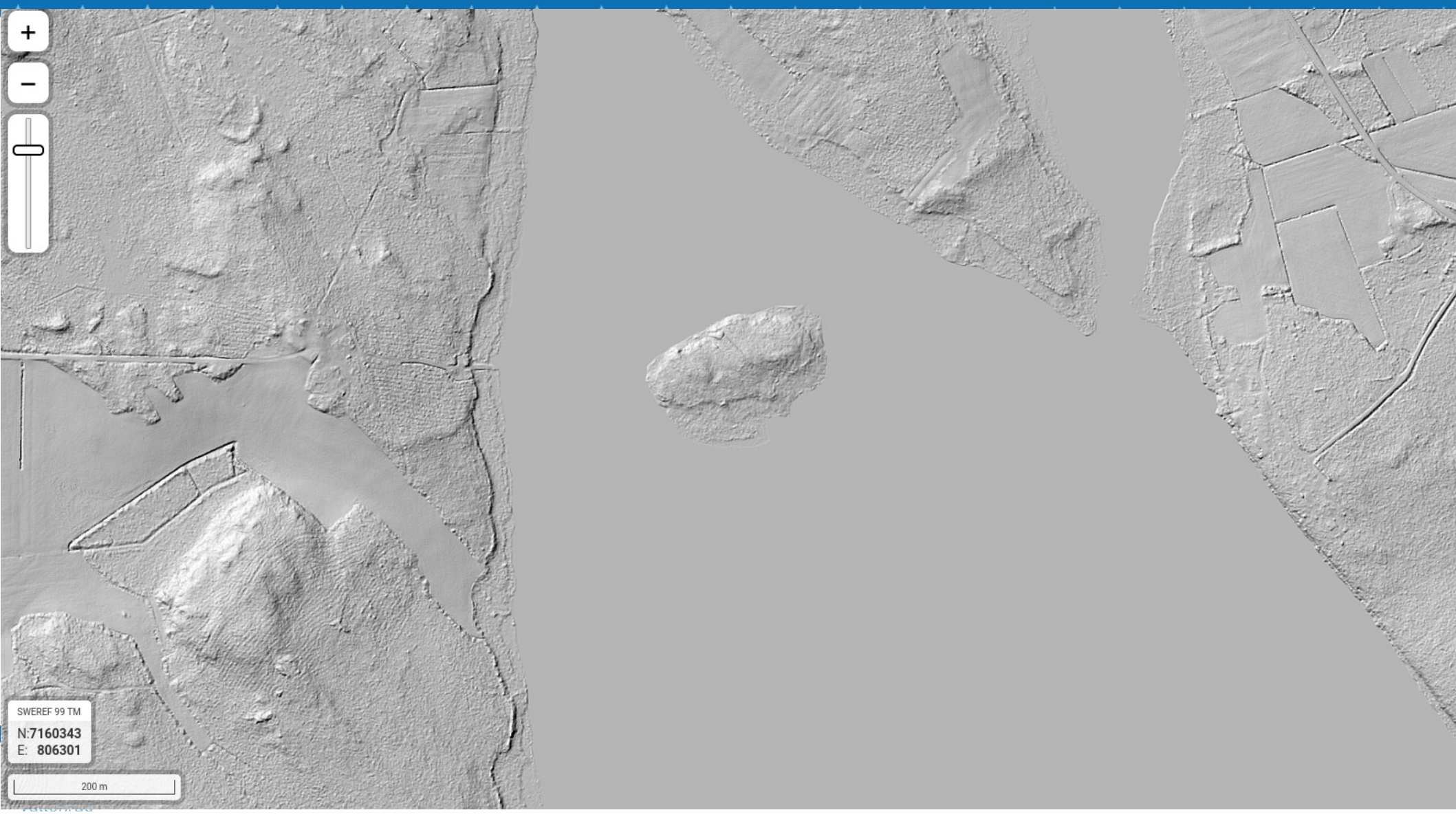

SWEREF 99 TM

N: 7160353

E: 807651

200 m

SWEREF 99 TM
N: 7160343
E: 806301

SWEREF 99 TM

N: 7160353

E: 807651

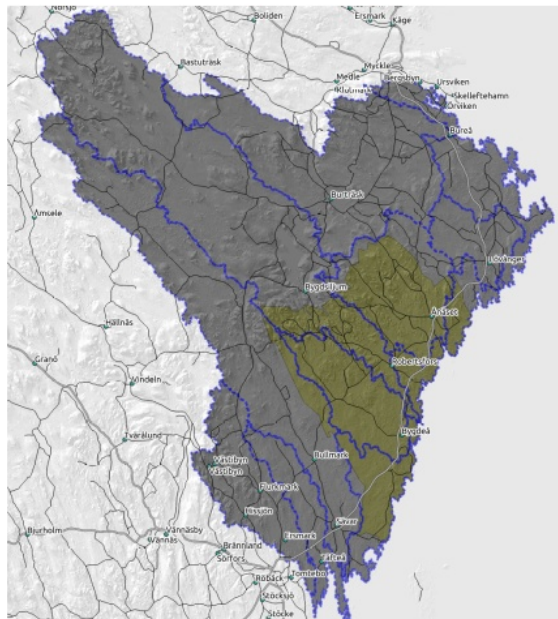
200 m

Exempel på ekologiska förutsättningar

Vattenkvaliteten
skapas av hela
kedjan från
regn, till bäck,
till sjö, och hav.

Nutida och framtida generationers behov

är Sveriges och EU:s mål:

frisk nederbörd + hållbar markanvändning

friskt grundvatten

friskt dricksvatten

friska bäckar, sjöar, åar

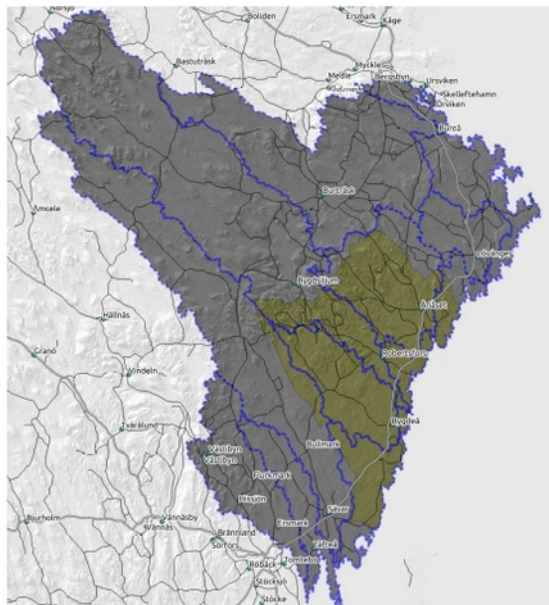
friska fjärdar

friska hav

Vattenkvaliteten
skapas av hela
kedjan från
regn, till bäck,
till sjö.

Nuläget hos oss:

Utgångsläget störs av:

Försurning
Miljögifter
Fysiska förändringar

Förmågan till självläkning hindras av:

Flödesförändringar
Vandringshinder
Fysiska förändringar
Övergödning

friskt grundvatten?

friskt dricksvatten?

friska bäckar, sjöar, åar?

friska fjärdar?

friska hav??

Vattnet rinner nedströms och kvaliteten är summan av "många bäckar små":

Exempelvis:

det som händer i och omkring Älgträsket

- påverkar Högfjärden
- påverkar Gärdefjärden
- påverkar Avafjärden
- påverkar havet

= Viktigt att förstå avrinningsområdets egenskaper och förutsättningar

Högfjärden var ursprungligen "en mycket fiskrisk sjö" enligt Lövångersboken. Arter som fiskades var abborre, lake, ål, braxen, gädda, siklöja, och harr. Fisket efter siklöja i Högfjärden var det ekonomiskt mest betydelsefulla enligt Lövångersboken

Generella lösningar

Vattenkvaliteten är komplex

Samla in kunskap och synpunkter på bred front inför vattenverksamheter!

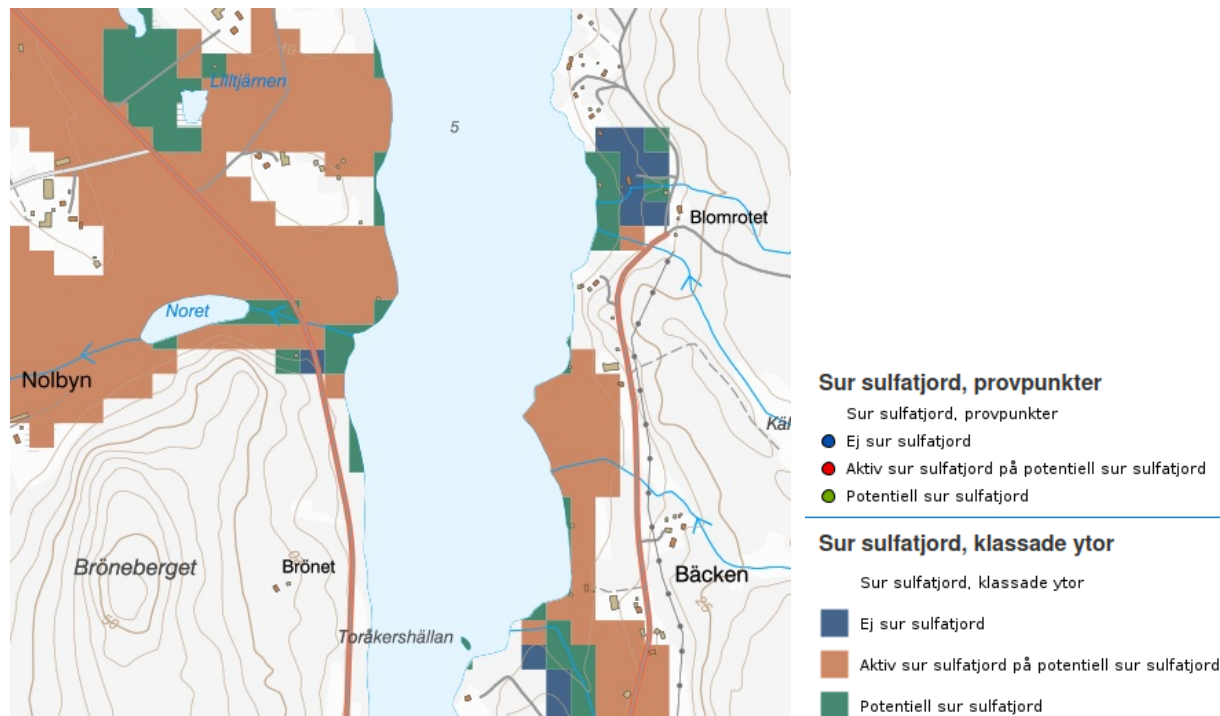
Fokus på breda dialoger,
kunskapsinsamling
och samordning av insatser

Vattenrådets exkursion längs Rickleån år 2016

Generella lösningar

Ta hänsyn till lokala påverkanskällor

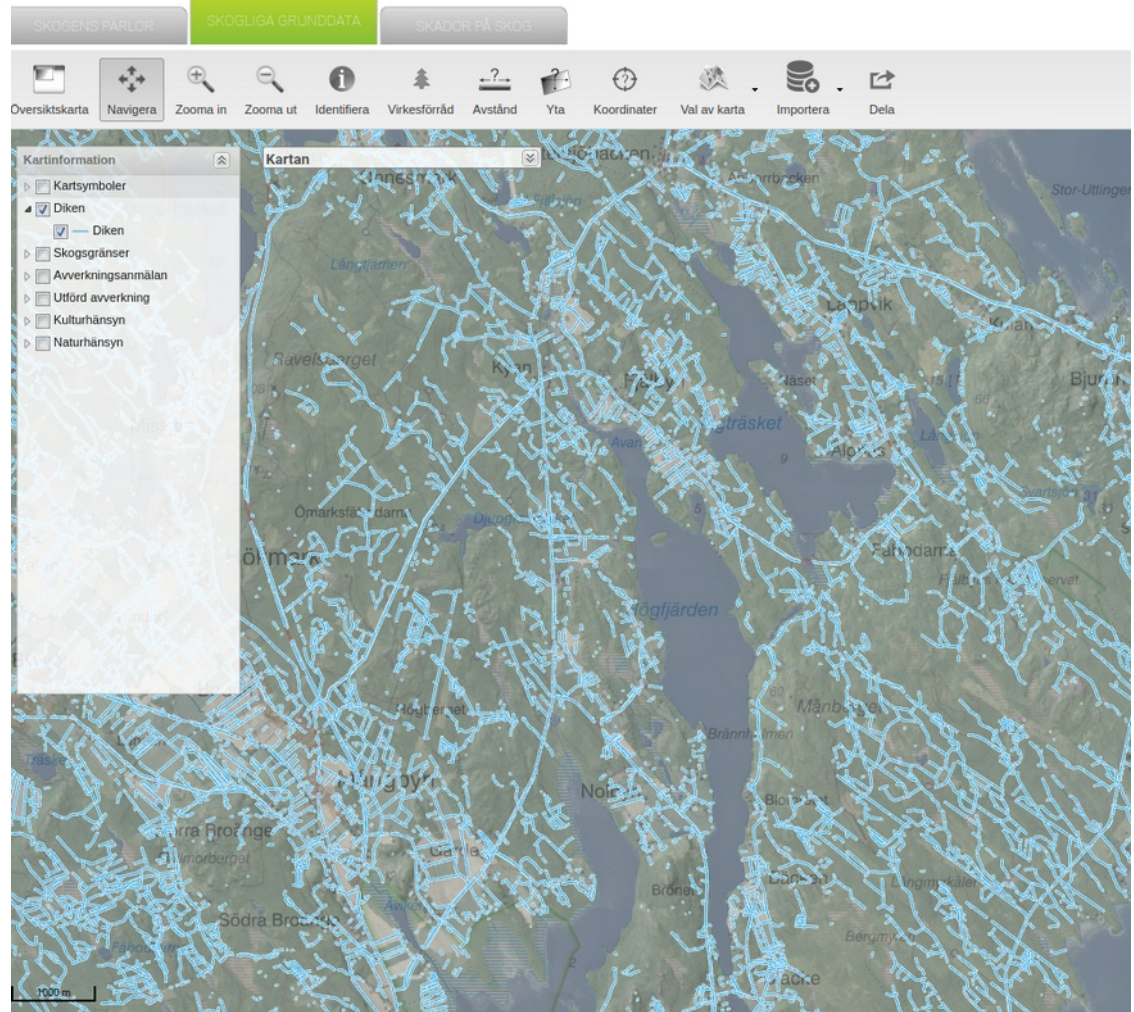

Exempelvis, om det finns sur sulfatjord: Så små förändringar som 5-10 cm ökat dräneringsdjup kan medföra oxidering av motsvarande 500-1000 m³ sulfatjord per hektar, vilket i sin tur motsvarar en förurningseffekt av ca 500-1000 års surt regn per hektar.

Generella lösningar

Ordna slamfällor i diken

– så att vattnet inte leds
direkt till sjöar och vattendrag

Generella lösningar

Trumbyte i Näsbacken 23-24 november 2019

Sammanställning och foto av Jan Åberg.

Före åtgärd, 2018-11-12.

Efter åtgärd, 2019-11-25

Återskapa konnektivitet i vattendragen

så att fiskar och andra vatten-
levande djur kan röra
sig fritt från havet och
långt uppströms

För 100 år sedan:

Bristande hänsyn till nedströms och uppströms intressen.

Liten kunskap om betydelsen av god vattenkvalitet.

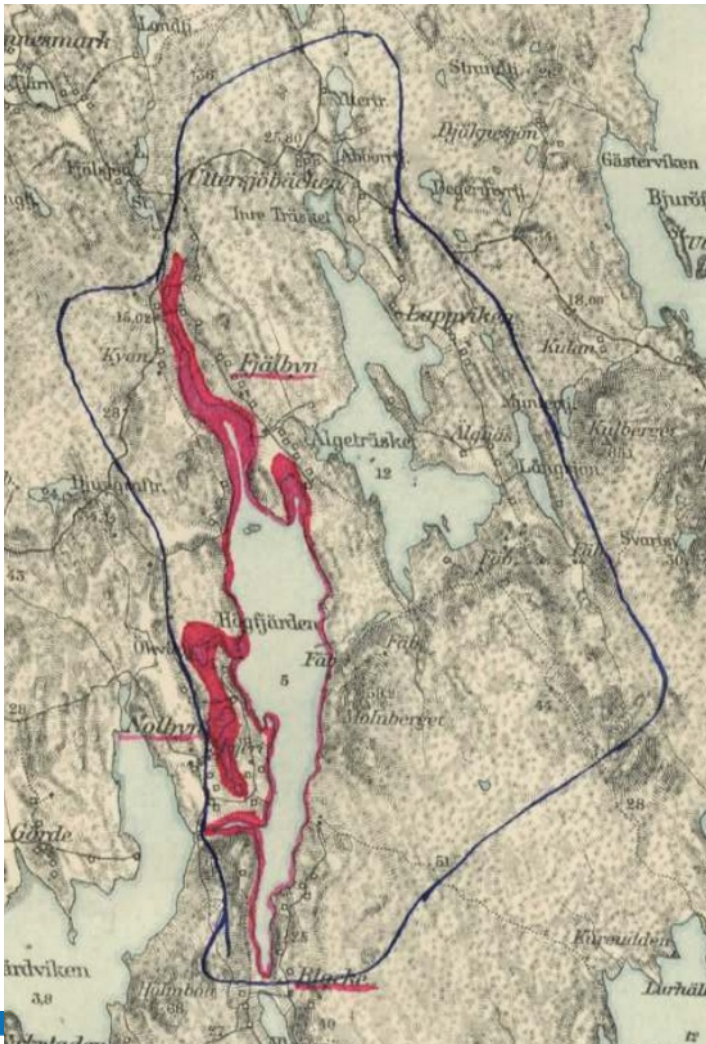
Allmänna intressen. Några allmänna intressen synas icke komma att beröras av företaget och har icke heller Jungl Kammarkollegium funnit nödigt föra talan för bevakande av det allmännas rätt. Fiskerintendenten i Övre norra distriktet har i avgivet yttrande förklarat fisket icke vara av den betydelse, att vidtagande av några särskilda åtgärder för dess tillvaratafande synas påkallade. Flottled beröres icke av företaget och icke heller finnes allmän väg inom det av företaget berörda området.

År 1928 bedömdes att Högfjärdens sjösänkning inte påverkade några allmänna intressen.

År 1934 blev sjöns sänkning enligt vattendomen från 1928 godkänd och beviljad statsbidrag

Torrsommaren år 1937 torkade de frilagda sura sulfatjordarna runt sjö upp, och efterföljande höstflod skedde en massfiskdöd i sjön, och stark negativ kemisk påverkan i Gärdefjärden och Avafjärden och havet utanför.

Enligt ett uttalande av Johan Högdahl den 30 april 1939: *"tycktes fisken vara alldeles försvunnen och man får aldrig se ett yngel av något slag så jag har lust att giva Högfjärden benämningen 'döda havet' "*

Karta från vattendomen

